

31ste zondag door jaar A

Mt. 23, 1-12

Mensen die carrière maken, broeders en zusters in Christus, kunnen bij anderen verschillende reacties oproepen. Aan de ene kant bewondering, maar soms ook afgunst. Of kritische reacties omdat carrièremensen strebers zouden zijn. Weer andere mensen moeten van carrièrejacht en prestatiedrang al helemaal niets hebben. Met die laatste groep ben ik zo vrij het niet helemaal eens te zijn.

Want hoe kunnen we een samenleving opbouwen als mensen niets zouden mogen presteren? Als mensen zich niet met hart en ziel inzetten voor een goede of nuttige zaak? En daardoor hoog opklimmen op de maatschappelijke ladder? Elke cultuur en elke samenleving heeft toch leidende figuren nodig die het voortouw nemen om iets op te bouwen: bij de overheid, in het bedrijfsleven, en ook in de kerk. Geen weldenkend mens zal dit toch kunnen ontkennen?

Dit alles neemt niet weg dat de critici van carrièremakers in sommige gevallen ook niet helemaal ongelijk hebben.

De belangrijkste carrièremakers in Jezus' tijd, in zijn joodse cultuur, waren de hogepriesters, schriftgeleerden en Farizeeën. Zij stonden in het algemeen in hoog aanzien en vaak terecht. Velen van hen, met name de Farizeeën, hebben zich vaak ingezet voor de belangen van de gewone joodse mensen en kwamen voor hen op wanneer hen onrecht aangedaan dreigde te worden. Maar er waren ook strebers onder die alleen oog hadden voor hun eigen positie en daarom hoger geplaatsten naar de ogen keken, of zelfs in het gevecht trachtten te komen bij de Romeinse bezetter, terwijl ze zich voor de vorm keurig aan de joodse regels hielden.

Het is vooral tegen dit soort mensen dat Jezus in hoofdstuk 23 van Mattheüs fel tekeer gaat. In dit hoofdstuk is geen sprake van die lieve Jezus die mensen geneest en bemoedigt en vergeeft, zoals we Hem meestal tegenkomen. Nee, hier scheldt Hij ze de huid vol, maakt ze uit voor huichelaars en stelt ze vuur en hel in het vooruitzicht. Hoeren en tollenaars en zelfs de moordenaar op het kruis konden bij Jezus op heel wat meer clementie rekenen.

Waarom? Omdat Jezus één ding onverdraaglijk vindt: namelijk dat mensen zich beter voordoen dan ze zijn. Je kunt beter een armzalige zondaar zijn en daar tenminste eerlijk voor uitkomen, dan dat je de schijn ophoudt dat je heel wat bent.

Overigens valt het in de eerste 12 verzen, die we vandaag gehoord hebben, nog wel mee. Hier richt Hij zich nog niet rechtstreeks tegen Farizeeën en schriftgeleerden, maar tot het volk en tot zijn leerlingen, om ze tegen hun onoprechtheid te waarschuwen. Jezus houdt ze voor dat ze zich géén rabbi, geen meester moeten laten noemen, al hebben ze nog zoveel kennis. Want er is maar één Meester, God zelf. Ze hebben maar één leraar: Christus zelf.

Deze les van Jezus is naar mijn mening overigens niet alleen bestemd voor hoger geplaatsten. Ongeacht in welke positie je je in de samenleving bevindt. Of je nu bisschop bent of bedrijfsleider van een onderneming, arbeider of huisvrouw, Jezus' devies blijft hetzelfde: doe je werk met vreugde, doe het ten dienste van anderen en niet tot eigen eer en glorie, en vooral: blijf gewoon jezelf, accepteer gewoon jezelf zoals je bent, met je talenten en je tekorten. Dan help je mee om een samenleving op te bouwen waarin menselijkheid de boventoon voert; een samenleving waar ieder individueel tot zijn recht komt en waar de gemeenschap tot zijn recht komt. Dit laatste is in onze huidige samenleving urgenter dan ooit. Een samenleving die onderweg is naar het Koninkrijk van God en dat reikt tot over de dood heen. Amen.

Jan van de Laar, pastor